Ч. 68 — Субота 27 марта (8 цьвітня) 1899 — Рік IX

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(До ситуациї. — Чи стріча трох цісарів? — Президент Любе в Монтелімар. — Вісти з Филипинів).

Після вістий віденьских ґазет відбуде ся незадовго цілий ряд парляментарних нарад. Насамперед відбуде ся дня 9 с. м. конференция мужів довіря німецких партий опозицийних; відтак буде радити конференция німецких послів належачих до партиї людової, а наконець має зібрати ся у Відни дня 14 с. м. екзекутивний комітет правиці.

N. fr. Presse доказує, що президент міністрів ґр. Тун залишив гадку скликати конференцию для ческо-німецких переговорів, але стоїть при тім, щоби справу язикову управильнити на основі §. 14. Чехи однакож противлять ся залагоджуваню справи язикової на основі згаданого параґрафу і доказують, що то нікого би не вдоволило а безустанне управильнюване справ язикових дає лиш нагоду до безустанних спорів.

З Відня доносять, що предсідатель італіяньского клюбу в Раді державній пос. Мальфатті скликав був на день 6 с. м. до Триденту італіяньских послів соймових і Ради державної, щоби повідомити їх о результаті переговорів, які вів в імени правительства пос. Катрайн з проводирями тридентских Італіянців що до участи їх в недалекій сесиї соймовій. Переговори ті однакож не змінили в нічім стану річи і посли італіяньскі мабуть не вступлять до сойму.

Каринтский сойм радив вчера над внесенем поставленим в соймі ще тамтого місяця против уживаня §. 14. Пос. Претнер доказував, що сойм єсть компетентним займати ся сим параґрафом а заразом вияснював і становище Німців. Іменем Словінців заявив пос. Айншпілер, що Словінці стоять по стороні правительства і так само як оно суть погляду, що сойм не єсть компетентний займати ся справою сего параґрафу. Президент краю покликав ся відтак на заяву, зложену ще 21 марта і повторив рішучо, що правительство не признає компетенциї сойму в сій справі. Мимо того ухвалено внесене против уживаня §. 14 в поіменнім голосованю 30 голосами против 4.

З Опави розійшла ся чутка о стрічи трох цісарів, австрийского, німецкого і російского, яка має незадовго відбути ся в Росиї в Скерневицях. Причину до тої чутки подав факт, що до Опави приїхав російский придворний ловчий, щоби тут закупити олені і гончі пси призначені до Скерневиць, де нїби з нагоди зїзду трох монархів мають відбути ся лови. О скілько ся чутка правдива, годі знати.

Президент французскої републики Любет загостив до міста Монтелімар, де колись був бурмістром і де недалеко на хуторі жиє его 80-літна мати. Місто було, розуміє ся, сьвяточно пристроєне а без пиру також не обійшло ся, котрий зазначив ся тим, що Любет виголосив на нім бесіду, в котрій між иншим сказав, що приняв уряд президента на то, щоби удержати і скріпити єдність републиканів, котра єсть потрібна для добра краю і его поваги на зверх. Проминаючі трудности і поверховний заколот не будуть могли ще довго спиняти згоду серед Французів. — Одушевлене підчас сеї гостини дійшло до найвисшого степеня, коли президент приїхавши зліз з повоза і привитав ся з своєю матірю, що дожидала его коло меровства.

Ґен. Отіс доносить, що американьскі войска стратили всякий слід Филипинців. Аґінальдо десь щез. Ґен. Артур помаширував на північ, щоби вишукати становище Филипинців.

Новинки.

Львів дня 7-го цьвітня 1899.

— **Пожарний курс.** В справі сегорічного курсу пожарного, який відбуде ся в днях від 4-го до 8-го мая с. р. у Львові, візвав Видїл краєвий обіжником з дня 25-го марта с. р. ч. 18.465 всї повітові видїли, аби поручили маґістратам і зверхностям міст і місточок в своїх повітах вислати на той курс відповідних кандидатів. Згаданий обіжник Видїлу краєвого зазначує, що задачию таких курсів єсть улекшувати громадам міст і місточок, які підлягають законови огневому з 1891 р., виповнене точне обовязків, що той закон на них вкладає.

7)

ГЛУХИЙ КОВАЛЬ ПРАКОВСКИЙ.

(З мадярского — Кольомана Міксата).

(Дальше).

Побачивши нас, Праковский станув як вкопаний; его хороше лице трохи почервоніло і він хвилю вагував ся, не знаючи, чи має дальше іти, чи ні. Але відтак поздоровив мовчки матір, кинув на мене глумливий погляд, і пішов просто до поляни, де високі каштани творили немов стелю, крізь котру лиш місцями видко було трохи синього неба. А оно не говорить і не дивує ся.

Але моя мати дивувала ся.

Обернула ся і дивила ся за Праковским.

— Ти — сказала до мене тихо, торкаючи мене в бік ліктем, немов би їй прийшло нагадку — може поручник пішов „там?"

— Але де, мамо!

Я видивив ся на неї зі страхом. Але й она пильно поглянула мені в очи, так, що я почервонів. Скоро всьо зрозуміла і відозвала ся з докором:

— Ой ти, недобрий хлопче! Признай ся, що ти там застав Пірошку Ґаль.

— Алеж, прошу вас, не вірте тому.

Однако мати уміла читати з мого лиця як з книжки.

— Я маю не вірити? Тепер вже знаю цілком певно; як не скажеш, то я верну і сама пересьвідчу ся.

Моя мати була, як сказано, така цікава, що була би умерла, як би про яку річ не була розвідала всього. Досить горя наробило ся на сьвіті від того, що Ева їла яблоко і дала кусник Адамови; але що було би тоді стало ся, якби его з'їв Адам і не дав Еві?

— Мамо, мамо, верніть ся! То була би страшна річ; поручник міг би вам розбити голову.

— Отже таки так є, як я гадала?

— Так, так є, але не кажіть о тім нікому.

По тім запевненю вернула в найліпшім настрою, бо малий скандал — коли дотикає инших, все побуджує, а тут була ще нагода нарікати на нинїшні часи, та на зіпсуте молодежи.

І мати таки так робила цілу дорогу, особливо, коли ми переїхали потік і она вигідно сиділа на возі.

Ще раз оглянувсь я з Клятиньскої гори. Там далеко темнів ліс і виглядав на великій, безкрайій рівнині, як пятно, як яка щітка. Ах ліс, ліс!

Кілько птиць скаче там з галузки на галузку, кілько вивірок, кілько ящірок повзе попід траву, і як говорить Пірошка з поручником, а з того всього видко лиш маленьку темну цятку!

Який великий той сьвіт!

І кілько хороших дівчат буде ще на тім сьвіті крім Пірошки....

IX.

Манці.

Рік для ученика то довгий час. З хлопця виростає нараз молодець, і так як весняний воздух нищить сніг, вбирає дерева листєм і наповняє цілий сьвіт співом і радостию, так будять ся також приспані пристрасти і сили і одна потягає за собою другу.

Молодець починає танцювати, курити і цікавити ся політикою, та мати свою гадку, спершу очевидно дуже зелененьку, але на инші краски час і пізнійше.

І ми в тім році також дійшли до чогось. Именно не хотіли учити ся німецкого язика і нас сорок заявило нашому професорови:

„Нікс дайч!"

Професори упоминали і грозили нам — але дармо, школа в годині німецкого язика була пуста. Вкінци повідомили о всім наших родичів і в наслідок того одержав я від дїда слідуючий лист, писаний его великим округлим письмом:

„Любий внуку Павле!

Як чую, не хочеш учити ся по німецки. Не маю нічого против твого наміру; пощо набивати собі голову непотрібними річами? Але я поставлю одно услівє: а іменно, аби до часу твого іспиту, до кінця червня, не було в цілій Угорщині, ні одного Німця. Як так буде, то можеш обійти ся без того язика. Але як в згаданім часі будуть ще тут Німці, а ти не

— Вивіз продуктів з Галичиии. Мінїстерство торговлї підняло акцию для розвою промислового вивозу з Передлитавії. До участи покликано палати торговельно-промислові, щоби дали правительству вказівки, до яких країв і заграничних міст треба би делеґувати осібних „висланників“, які роди виробів надають ся найбільше до вивозу, та чи не можна би утворити вивозових синдикатів для поодиноких продукций. З тої причини львівска палата скликала недавно конференцию, де яко вивозові продукти з Галичини вказано: сукно, ручне полотно, кожухи, хустки, коші, вироби з дерева, папір, солоджені горівки, спірітус, телячі шкірки, обув, нафту і віск земний, сьвічки парафінові, масло, яйця і деякі сирі плоди. Що-до місцевостий, до котрих передовсім належало би делеґувати осібних висланників експортових, то зі взгляду на галицкий промисл вказала конференция місто: Ріо де Жанейро, Монтевідео і Порто Аллеґре в Америцї полудневій, а крім того Александрию в Єгипті та Смирну в Малій Азиї. Узнано також потрібним, щоби такий галицкий висланник відбув передше специяльні студиї в Антверпії, а хто-небудь був би експортовим висланником в Америцї полудневій, щоби безуслівно умів по руски і по польски.

— Застановленє руху на подільскій зелїзници Ц. к. Дирекция зелїзниць державних у Львові оповіщує: Сим подає ся до відомости, що задля усуненя ся насипів поміж стациями Озеряни-Пилатківці-Тересин на подільских зелїзницях льокальних шляху Вигнанка-Іване пусте рух поїздів товарових зовсїм здержаний. Поїзди особові переходять, однако з пересїданем на місци перерви, котра потреває імовірно через 8 днїв.

— Зміна власности. Пп. Александер і Антін Криські з Попелїв під Бориславом купили від потаря в Живци п. Брон. Сондецкого село Винники під Самбором за 150.000 зр.

— Пятнистий тиф лютить ся в Либохорі, в скільских горах. Стрийске староство відкликало в наслідок того побір новобранців і відложило его на неозначений час.

— Конокрад. Полициянт, що вартував на Личаківскій рогачці у Львові, зловив вчера рано селянина Олексу Грубого, що украв коні у одного господаря в Кирници коло Городка і хотів їх десь поза Львовом продати.

— Палестиньска недуга. Нїмецкі дневники доносять, що много осіб, котрі були з цїсарем Вільгельмом в Палестинї, занепало на палестиньску недугу. Є то ґузи, що творять ся на лици й по тїлї, а по часї пропукають. Немила ся недуга треває рік, а лікарі не знають против неї средств.

— Мимовільний братоубийник. До Распенав в Чехії прибув учитель Йосиф Гербіґ до родини на сьвята. В ночи з четверга на пятницю снило ся ему, що на дім напали злодії, длятого вискочив з ліжка і з окликом: „Злодії, розбійники!“ зачав бігати по компатах. Почув се брат Йосифа, Франц, вхопив рушницю і стрілив до білої постати, що бігала по мешканю. На гук вистрілу позбігали ся сусїди і побачили на земли учителя Йосифа Гербіґа неживого. Брат, ставшись мимовольні братоубийником, з розпуки збожеволів.

— Мерзкого злочину допустив ся в Шікаґо Нїмець Авґуст Бекер, родом з Мекленбурґії, що занимав ся виробом кишок і ковбас. Сам признав ся перед судом, що убив власну жінку, покраяв єї на кусники, мясо обернув на кишки, а кости спалив. Єго засуджено на смерть.

— Нерозумний заклад. В Кошицях на Угорщинї заложив ся якийсь Скочин, 18-лїтний паробок з своїм приятелем Петриком, що випє душком пів лїтри оковити. Оковиту випив дїйстно, але в тій хвили упав на землю як підкошений, а по кількох годинах помер серед страшних мук.

— Вірний пес. Коло Таґанроґа в Росиї лучила ся така пригода. Два селяни, що ішли пільною дорогою, почули, як в поля далеко від дороги уїдав пес. Ідучи за голосом, найшли в великій замети десятилїтну дївчину, що вибравши ся під вечер до сусїдного села, заблудила і зайшла в велику заміть та там упала без памяти. Коло неї сидів малий пес та безнастанно лизав її лице і тим способом хоронив дитину, що не замерзла, а своїм гавканєм прикликав людий на ратунок.

— Померли: в Самборі Войтїх Солтис, ґімназияльний професор в 62-ім роцї житя; — о. Йосиф Керпякевич, почетний крилошанин, сьвященик-ювилат і журавеньский декан, дня 4-го цьвітня с. р. в Черневі коло Букачовець в 79-ім роцї житя, а 53-тім сьвященьства; — Симеон Кизимович, емеритований учитель народний, в Жеребках, дня 24 марта, в 82-ім роцї житя.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відень 7 цьвітня. Після Vaterland-у пос. Катрайн відбув конференцию з президентом міністрів, в котрій взяв участь також і намістник Мервельд, котрий зараз по тім поїхав на похорон Архікн. Ернеста до Арко.

Наход 7 цьвітня. Підчас оногдашних розрухів ограблено тут 8 склепів і арештовано 20 осіб, що підчас розрухів допустили ся всїляких провин. Причиною розрухів було мабуть то, що одна з тутешних фабрик не хотїла підвисшити робітникам платнї.

Гаґа 7 цьвітня. На мирову конференцию запрошено 19 держав европейских, а із заграничних: Сполучені Держави, Сиям, Перзию і Чілї і Япан.

Ментона 7 цьвітня. Відкрито тут памятник бл. п. Цїсаревої Єлисавети.

Константинополь 7 цьвітня. Корабель „Тамбов“ належачий до російскої фльоти охотничої переплив вчера через Босфор і повіз войско на далекий Всхід.

Переписка зі всїми і для всїх.

Оповістка.

— Пошукує місця при крамници, місця писаря в громадї або в якім товаристві чоловік тверезий, моральний, лїт 30, жонатий; може на жадане виказати ся добрими сьвідоцтвами.

Близшу відомість подасть п. І. Фостун, Буківна, поч. Олешів.

вивчиш ся по нїмецки, то мій цибух буде в роботї. Тілько тобі кажу!

Твій люблячий дїд
Андрій.

P. S. Тут посилаю тобі два риньскі, ощадно з ними.“

Як видко, поставлено менї не легку задачу, але я не брав річи так поважно і все таки не ходив на нїмецке, хоч при кінци червня, коли я приїхав до дому на вакациї, було ще кількох Нїмцїв в краю.

І дома не богато змінило ся, так, що я за день, два, з усім обізнав ся. Обговорило ся в тім часї тисячу річий.

— Хто умер? — „Той і той“. — Чи сорокате теля вже велике? — „О, з него вже корова“. — Чи Моравець мешкає ще тут? — „Очевидно, отворив копальню і інтерес іде знаменито, він буде ще мілїонером“. — Чи жиє ще старий Ґаль? Не гнїває ся, що ще жиє?— „Жиє ще, а коли не умер зі злости по продажи лучиньского поля, то вже не умре нїколи“.— Чи его донька віддала ся? — Тепер вже сьміло питав я о неї. — „Нї, ще не віддала ся, але кажуть що Моравець старає ся о неї і думає женити ся“. Моє серце було студене; що з ним стало ся від тамтого року? — Ну, дивіть, дивіть, а що каже на то поручник Праковский? — „Нїчого; щож каже пчола, як на цьвіт, з котрого она злетїла, сяде оса? Поручник від'їхав ще в осени і сего року вже не приїде до дому. На тім конець. Вояки все вояками. В кождім містї дістають від короля їду, від міста кватиру а о дївчата старають ся самі. О Праковского нема що бояти ся, Мілянки також не слїпі“.

О всїм, що займало цїлий рік мешканцїв околиці, довідавсь я нараз, хоч правда не з усїми подробицями.

Тимчасом гостець вхопив і дїда і він мусїв занехати їзди до церкви. І так склало ся, що я цїлий серпень не був в Кріжнов. Але тепер я тим не журив ся, бо коли я в послїднім роцї придивив ся лїпше міским паннам, то вже більше не звертав уваги на просто одїті сїльскі дївчата.

Між тим одержав дїд одного дня з почти якийсь лист, а коли его перечитав попав в такий гнїв, що почав клясти, аж волосє на голові ставало.

Нїхто не сьмів спитати, що там було, але коли вкінци успокоїв ся, сказав до мене:

— В недїлю, хлопче, поїдемо до Кріжнов.

Я гадав, що він жалує, що кляв і хоче то молитвою, направити, але поволи виявило ся, що то Йосиф Ґаль писав до него о гроші, які ему тамтого року позичив.

Дїд держав ся ще старого мадярского звичаю, після котрого уважало ся обидою, коли хто упоминав ся о довг. Присягав ся на спасенїє душі, що грішми посмарує ему губу, але на жаль не було смаровила.

Почали ся радити, звідки взяти гроший. Можна би позичити на збіже — але від кого? Або що небудь продати, без чого можна би обійти ся — але що?

На щастє мав дїд славного мисливского пса і на ще більше щастє мешкав в сусїдстві один нїмецкий барон, що хотїв вже давно відкупити того пса за добрі гроші. До него то написав дїд і на другий день він приїхав, аби забрати пса. Очевидно, що тепер радий був, що я не вигнав з краю всїх Нїмцїв.

Цїлий дім плакав, коли забирали бідного Манцї. Він був вірним товаришем старого дїда і оборонцем та товаришем забав моїх молодших братів і сестер. Терпеливо тягнув Петрусїв візок і позваляв собі Маруси завязувати хусткою голову, але показував зуби і ворчав, як дїти стали сварити ся і зараз повертав спокій. Як видко то часом і старшував над дїтьми.

А тепер відходив на все з нашого дому, то було справдї сумно, коли він своїми розумними очима подивив ся послїдний раз на свого пана, немов би хотїв сказати:

„Скарай Боже старого Ґаля!“

В слїдуючу недїлю повезли ми ему гроші. В селї було тихо і поважно. На полях не було нї живої душі, не чути було нї сокири нї терлиці. Цїпи мовчали і великий молот Праковского відпочивав.

Сам коваль, чисто вимитий і учесаний ходив в своїй сьвяточній одежи по малім садку і ждав аж третий раз задзвонять до церкви. Коли нас побачив, перехилив ся через пліт.

— Як ся маєте благородний пане? Куди, куди їдете?

— До Ґалїв. Що чувати коло вас, пане Праковский? — крикнув дїд з воза.

Старий усьміхнув ся і показав відтак сумно рукою далеко на полудне, в напрямі Італії.

— Він там в королївскій службі.

Але ми того вже не чули, віз покотив ся дальше, лиш тілько порозуміли ми, що старий гадав, немов ми его питаємо о сина.

X.

Щастє пана Дубека.

Вже здалека побачили ми дим, що здоймав ся з комина Ґалевого дому і той дим був для старого дїда немов червоне сукно для индика, бо чим близше ми під'їздили, тим більше він ставав гнївнїйший і вкінци цїлком не відповідав на привіти перехожих. Коли ми заїхали перед ворота, вискочив з воза з молодечою легкостию — гнїв додав ему сьвіжих сил — і пішов твердим кроком через подвірє. Одно вікно на долинї було отверте, аби впустити сьвіжого воздуха, а в комнатї опертий плечима о поруче свого крісла, з ногами виложеними на стільци, дрімав старий Ґаль.

Стеф. Калита поч. Озер.: Комусь, бачите, дуже захотіло ся висилати руского селянина в сьвіт за очи, і тому намавляють єго з ріжних сторін то до Бразилії, то до Канади, то до Босни і Герцеговини. А ті, що так пильно взяли ся до руского хлопа, вчепили ся єго длятого, що він такий темний, якого другого майже нігде нема на сьвіті, — бо нині навіть вже й мурини та Індияни розумнійші та більше просьвічені — а темного найлекше здурити, та зворохобити; коби лиш раз рушив ся, а тогди нехай вже іде в сьвіт на безголове! Оттак думають собі всі, що намавляють до еміґрациї хоч би й до Босни. То правда, що краєве правительство охотно відступає землю для кольоністів, але землю таку, з котрої доси нема ніякого пожитку — величезні ліси та дебри, головно в Банялюцкім окрузі, де нема близько ні села, ні міста. Щоби з тої землі можна мати який хосен, треба насамперед ліс корчувати і з дикої землі робити управну. Через 10 літ правительство не бере податків, і по тім часі кольоніст стає властителем ґрунту, але більше нічого правительство не дає. Противно, вимагає, щоби кожда родина, котра хотіла би осісти на такім ґрунті, мала що найменше 600 зр. готівкою на перший початок, щоби було за що купити які знаряди та худобину, і так розпочати корчунок а відтак господарку. Як би то був добрий інтерес, то там би вже давно були осіли Німці, але ті якось не кваплять ся. За то знайшли ся в Галичині такі, що випихають туди руского хлопа. Хто би хотів дістати такий ґрунт, мусить насамперед подати просьбу до краєвого правительства в Сараєві, і сказати, що має на початок вимаганих 600 зр. Заким не надійде відповідь від краєвого правительства, не треба продавати тут свого ґрунту, і не вибирати ся в дорогу. В Босні говорять переважно по сербски і наш чоловік від біди міг би розмовити ся, бо сербска мова подібна трохи до рускої. Що Турки виходять з Босни під свого „царя“ себ то султана, і що то по них лишає ся земля — то не правда. Подібно, як у нас по селах суть польскі дідичі, так там суть турецкі беґи, а селяни суть православні, рідко католицкі Серби. Беґи, очевидно, мають найбільше землі, бо то більші властителі, і їм ані не при думці покидати свою землю. — **Запорожець знад Рати:** Щоби стати офіциром від маринарки, треба скінчити маринарску академію в Ріці (Fiume). Наука в тій академії тревае 4 роки, а академіки вийшовші з неї, приходять до служби на кораблях і стають там насамперед морскими кадетами II-ої кляси (Seecadett). З низших шкіл маринарских можна вийти лиш на підофіцира від маринарки, але такий підофіцир стоїть щодо своїх доходів майже на рівні з поручником (оберляйтнантом) при піхоті. Зі скінченою 4 ою клясою ґімн. можна вступити до академії і то або за оплатою 800 зр. річно або за половину того; суть також місця вільні і стипендийні, до котрих мають право лиш сини офіцирів і урядників войскових двірских і цивільних (державних). При вступі на I рік треба робити в Ріці вступний іспит з німецкого, математики, ґеоґрафії, історії і наук природних; при вступі на висші курси треба робити іспит з тих предметів які там викладають ся, а крім того з німецкого, французкого і анґлійского язика. Подавати ся потреба до k. u. k. Reichs-Kriegs-Ministerium (Marine-Section) Wien на руки місцевої команди (Platz-Commando) де єсть або на руки доповняючої команди (Ergänzungs-Commando) а також і староства. Долучити треба: метрику (вимагає ся на I рік скінчений 14-ий а непереступлений 16-ий рік житя; на II рік не переступлений 17-ий а на III р. непереступлений 19-ий рік житя), сьвідоцтво приналежности, войсково-лікарске сьвідоцтво (але в Ріці ще раз асентерують), сьвідоцтво щіпленої віспи і всї сьвідоцтва шкільні. Поданя треба вносити вчасно, щоби до 31 липня були вже в міністерстві. Напишіть або до книгарні L. W. Seidl & Sohn Wien, або до Seebezirks-Commando in Triest і зажадайте присланя собі Aufnahmsbedingungen zur Aufnahme in Marine-Erziehungs- und Bildungs-Anstalten. — **Г. Кап. в Поздим.:** Ви вступили на фальшиву дорогу і подане, внесене до придворної канцеляриї цісарскої не буде увзгляднене. Ви яко учитель єсте урядником краєвим, автономічним а найвисшою властию єсть для Вас сойм; до того треба було внести подане о почислене літ до служби. Преці конституцийний монарх не може ділати против сойму ані мішати ся до справ, що належать виключно до найвисшої автономічної репрезентациї. Коли же Ви вже вносили подане до сойму а той не увзгляднив поданя, то справа вже скінчена і навіть ласка цісарска тут нічого не вдіє, бо она не може змушувати сойм до иншої ухвали. — **Т. Ч. в Будь.:** 1) На коклюш не уживає ся ніякого ліку. Найважнійша річ — відповідна диета: дитину покласти до постелї і уважати, щоби спокійно лежала (не пустувала) і живити лиш молоком та потравкою з телятини. Комната, в котрій лежить дитина, повинна бути до сонця, досить простора а найважнійша річ, щоби в ній був заєдно чистий воздух. Дуже добре єсть скропплювати комнату пять до шість разів на день загрітою 2-процент. карболевою водою, так, щоби воздух був парою з тої води наповнений. Дитину треба забавляти, щоби она була весела і забувала на кашель, треба старати ся о то, щоби она від него здержувала ся. Коли же кашель єї вхопить, треба єї зараз піднести, посадити і нахилити наперед а на случай потреби добути флеґму з рота пальцем. При сильнійшім нападі треба робити теплі оклади на груди і давати вдихати пару з теплої води, а при дуже сильнім треба натирати амоняком. Найважнійша річ, щоби не допустити до коклюшу. Отже треба уважати, щоби діти не заразили ся, бо коклюш або корчевий кашель єсть заразливий, щоби із тепла на студінь або на відворот не виходили нагло, щоби не перестудили ся а при найменшім катарі треба вже дитину добре пильнувати. — 2) Пляму з догтю можна вивабити так, що єї помастить ся насамперед чистим маслом або смальцем а відтак вибирає товщ бензиною. Коли би відразу не помогло, треба зробити так кілька разів. З бензиною треба бути осторожним, не робити з нею нічого коло сьвітла або огню, бо може настати експльозия. — **Никодем Ск. у Винниках:** Причиною, що Вам почали трясти ся руки і ноги, єсть мабуть якась недуга нервів. Треба було зараз в самім початку шукати поради і не чекати аж чотири місяці. Де і якого рода тота недуга нервів, може Вам сказати лиш лікар, коли Вас огляне. Прийдьте до Львова і підіть на клініку, а там Вам безплатно дадуть раду. — **Льоси віденьскої вистави ювилейної:** Всім, що запитували нас, чи може не виграли при тягненю льосів віденьскої вистави ювилейної, подаємо тут спільно до відомости, що ніхто з запитуючих не виграв нічого, а їх льоси ані при послідним тягненю сего року, ані при трох попередних тягненях не були витягнені. Шкода лиш тих двох годин часу, які ми стратили на шукане за невиграними. — (Дальші відповіди пізнійше. Просимо однакож не ставити нараз по пять або й десять питань, ані також не ставити питаня чисто лиш для жарту або забави. Ми даємо відповіди на то, щоби когось поучити або комусь порадити, помочи, а не на то, щоби хтось робив собі жарти. Ми засипані поважними і важними питанями так, що не можемо на них поскорити з відпорідию, отже на дурниці і жарти не маємо ані місця, ані часу).

☞ (Просимо присилати питаня лиш на імя редактора Кирила Кахникевича, а не присилати ані марок, ані карт кореспонденцийних до відповіди.

Бистрі очи діда замітили зараз сплячого. Очи мав замкнені, а уста отверті.

Дід приступив до вікна і крикнув:

— Гей, Ґаль! Вставай старий!

Ґаль стрепенув ся і протер очи.

— Хто тут?

— Я, приношу тобі гроші, ти псе! Але насамперед віддай мені запис!

Ґаль здивував ся.

— Що? Ти вже приносиш? — цідив невдоволений. — Звідкиж ти їх взяв?

— Що тобі до того! Віддай запис!

— Та ходи до хати.

— Ні, не піду, не хочу бути з тобою під одним дахом. Подай єго крізь вікно.

— Не будь дитинний, Андрію і не роби мені встиду. Слуги на подвірю і ще почують. Шляхтичі полагоджують такі річи між чотирма стінами. Я знаю; ти гніваєш ся на мене, але я потребую конче гроший, чесне слово, що потребую; навістило мене нещастє, велике нещастє....

Очевидно що дід рад би був дізнати ся о тім нещастю.

— Яке нещастє? — спитав.

— Дочка віддає ся. Кажу тобі, можна одуріти. По що Бог дає людям діти? Аби їх рабували! Кажуть, що хочуть бути щасливі. Що мені з їх щастя. Чи буде мені ліпше смакувати, чи буду ліпше спати? Сьмішно! Про мене нехай собі будуть щасливі, як хотять, але чи я длятого мушу зараз купувати обставу до трех комнат, повну скриню срібної судини та тисяч инших річий? А до того ще всьо для другого. Чи не дурень то вигадав? Що моїй старій яблінці до того, хто їсть єї яблока, чи сей чи той, чи князь чи ґраф, коли она сама тратить листє, вяне і усихає.

Дід забув на свій гнів, коли та підла, самолюбна душа почала виливати свою їдь і з відразою спитав:

-- А чомуж віддаєш єї?

Ґаль отворив уста і дихнув як та риба, що єї виймуть з води і сказав:

— Чому? Або ти не знаєш, що той злодій Моравець позбавив мене лучиньского поля? То страшно, страшно, я би собі розбив голову, але то не помогло би нічого, поле було би все таки єго. Тому віддаю за него дочку, може хоч в той спосіб відберу єго.

— Та як? — спитав дід а на єго лици видко було обурене і гнів.

— Він записав половину копальні дочці, а як він скорше умре, то припаде їй друга половина, і хто знає що ще може стати ся.

З єго бесіди можна було пізнати, що він числив і на смерть дочки, бо тоді став би він виключним властителем цілого майна.

Дід хотів за всяку ціну привезти бабці новину, тому цікавість перемогла в нім гнів.

— Чи то вже уложене?

— Нині, іде перша оповідь в церкві, а по трех тижнях буде весїлє. Отже видиш, що я не без причини упоминав ся о довг. Але як ти гніваєш ся задля того, то я лишу гроші при тобі, а сам позичу собі де инде; ходи до хати, поговоримо при чарці сливовиці.

В єго голосї була якась незвичайна вічливість — як засолоджена паприка. В таких хвилях був Ґаль найнебезпечнійший; але дід дав ся зловити в сїти, він взяв мене весело за рамя і сказав:

— Ну, то ходім до хати, хлопче.

Приязно стиснув Ґаль руку діда, поплескав мене по плечи і приступив поволи до шафи та налив відтак дві чарки горівки. Третю чарку виймив також, але не наливав; споглядав лиш то на мене то на чарку.

— Павло не пє — сказав живо дід.

— Добре виховане.... дуже добре виховане! — похвалив Ґаль і поставив чарку скоро назад до шафи.

(Конець буде).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).